

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. vasario 14 d. Nr. 21RE1- (AG1-20/09-2025)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Dariaus Saveikio,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos asociacijos (*duomenys neskelbtini*) skundą atsakovei Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijai dėl Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos 2025 m. sausio 17 d. rašto Nr. (*duomenys neskelbtini*) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skundu Komisijos prašo panaikinti Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) 2025 m. sausio 17 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Skundžiamas raštas) kaip neatitinkantį teisės aktų reikalavimų.

Skunde paaiškina, kad Administracija pareiškėjai pateikė teisės aktų reikalavimų neatitinkantį atsakymą. Skundžiamame rašte nepateikta informacija apie tai, kokių veiksmų buvo imtasi siekiant pašalinti nuotekų valyklos trūkumus, faktai apie valymo įrenginių būklės įvertinimą ir atitiktį teisės aktams; nepateiktas veiksmų planas, kaip būtų sprendžiami (*duomenys neskelbtini*) nuotekų valyklos keliamų problemų klausimai.

Pažymi, kad atsakovei buvo nurodyti konkretūs pažeidimai: atviri šuliniai, nesandarus vamzdynas, netinkamai įrengti avariniai išleidimo vamzdžiai; sugriuvusi tvora ir įspėjamųjų ženklų nebuvimas, galimai į aplinką išleidžiamos nepilnai išvalytos nuotekos. Pareiškėjos nuomone, atsakymas pateiktas formaliai, problema nebuvo tirta, o Skundžiamas raštas neatitinka teisės aktų reikalavimų: Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 6 straipsnio 32 punkto ir 4 straipsnio 1 dalies 7 punkto, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (toliau – AAĮ) 15 straipsnio, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 10 straipsnio, Lietuvos Respublikos vandens įstatymo 27 straipsnio, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 15 straipsnio.

Atsakovė Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepiame į skundą nurodo, kad pareiškėja skunde Komisijai teigia, kad „<...> atsakymas buvo pateiktas formaliai, netiriant problemos esmės ir neatliekant jokio veiksmų plano <...>“ ir nurodo, kad pažeistas VAĮ 6 straipsnio 32 punktas, tačiau tekste pateikia neatitinkančią teisės normos turinį formuluotę, nes minėta teisės norma nustato, kad viena iš savarankiškujų savivaldybių funkcijų – savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas, todėl, atsakovės nuomone, pareiškėja neįsigilina į VAĮ nuostatas, jas vertina ir taiko netinkamai.

Paaiškina, kad VAĮ nustato kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas – prašymą bei skundą. Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į

viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAĮ 2 str. 10 p.). Skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (VAĮ 2 str. 12 p.). Vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 1 dalimi, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ patvirtintas taisykles (toliau – Taisyklės). Minėtų Taisyklių 45 punkte nustatyta, jog į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį, o į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti. Vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 6 punktu, prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją.

Pažymi, kad 2025 m. sausio 13 d. Administracijoje gautas Pareiškėjos raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*), „Dėl nuotekų valymo įrengimų (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) rajone“ (toliau – ir Raštas), kuriame nurodyti reikalavimai pateikti informaciją ir atlikti veiksmus, susijusius su nuotekų valyklos įrenginiais, t. y. „<...> Patikrinti ir įvertinti visų įrenginių atitiktį projektiniams sprendiniams; Įvertinti valyklos pajėgumus ir veiklos apimtį; Pateikti aplinkosauginių patikrinimų rezultatus; Pateikti nuotekų kokybės tyrimus ir viešinimo informaciją; Įvertinti valyklos teisinį statusą; Patikrinti infrastruktūros ir vamzdynų montavimo teisėtumą; Pateikti informaciją apie nuotekų kiekius ir sudėtį <...>.“ Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – AAVKĮ) 6 straipsnis nustato, jog aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo biudžetinė įstaiga Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos apsaugos departamentas), kuris, įgyvendindamas valstybės politiką aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės (taršos prevencijos, atliekų (išskyrus radioaktyviasias) tvarkymo srityje, organizuoja ir vykdo prevencinę veiklą, kuria siekiama, kad fiziniai ir juridiniai asmenys laikytųsi įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą, reikalavimų; kontroliuoja, ar fiziniai ir juridiniai asmenys laikosi nustatytų teršalų išmetimo ir išleidimo į aplinką bei aplinkos kokybės normų, kaip nurodyta Aplinkos apsaugos departamento nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-277 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų reorganizavimo“, 10.2 ir 10.5 papunkčiuose.

Akcentuoja, kad kiekviena institucija gali atlikti tik įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas atitinkamos srities valstybės valdymo ar kitas funkcijas ir negali vykdyti funkcijų srityse, kurios priskirtos kitos institucijos kompetencijai, nagrinėti konkrečių situacijų ir daryti šių situacijų vertinamojo pobūdžio išvadų, vertinti kitų institucijų priimtų sprendimų teisėtumo. Pareiškėjos prašyme, kuris adresuotas ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, taip pat nurodyta, jog <...> apie galimus pažeidimus (*duomenys neskelbtini*) nuotekų valykloje buvo informuotos atitinkamos aplinkosaugos institucijos, reikalaujame pateikti išsamią ataskaitą apie aplinkos apsaugos specialistų nustatytus trūkumus ir teisės aktų pažeidimus <...>“, todėl pareiškėja, žinodama, jog aplinkos apsaugos valstybinės kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo Aplinkos apsaugos departamentas, neatsižvelgdama ir neįsigilindama į pateiktus atsakymus, kitoms institucijoms rašo pareiškimus, skundus, prašymus ir reikalavimus. Dėl tokių pareiškėjos veiksmų valstybės ir savivaldybės institucijos neefektyviai išnaudoja savo darbo laiką, kuris skiriamas atsiliepimų rašymui ir skundų nagrinėjimui.

Paaiškina, kad kadangi pareiškėja raštą Nr. (*duomenys neskelbtini*), „Dėl nuotekų valymo įrengimų (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) rajone“ taip pat buvo pateikusi ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai bei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, todėl Savivaldybės administracija šio rašto nagrinėti pagal kompetenciją minėtoms institucijoms nepersiuntė.

Paaiškina, kad Skundžiamame rašte pareiškėjai buvo nurodytos aplinkybės, kodėl jos Raštas nepersiunčiamas kitoms kompetentingoms institucijoms.

Dėl Rašte Administracijai nurodytos aplinkybės „<...> apie galimą netvarką ir aplinkosaugos reikalavimų pažeidimus (duomenys neskelbtini) nuotekų valykloje, adresu (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) sen., (duomenys neskelbtini) k., (duomenys neskelbtini), valdomoje UAB „(duomenys neskelbtini)“ <...>“, paaiškina, kad pareiškėjai buvo žinoma, jog nuotekų valymo įrenginiai priklauso uždarajai akcinei bendrovei, ne Savivaldybei, todėl Skundžiamu raštu pareiškėja taip pat buvo informuota, jog „<...> Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija neturi duomenų apie privačių juridinių asmenų turto įsigijimą, investuotų lėšų sumas, jų paskirtį ir tikslus ar gautas pajamas, todėl rekomenduojame asociacijai „ (duomenys neskelbtini)“ kreiptis tiesiogiai į įmonę, valdančią valymo įrengimus, esančius (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) <...>“.

Cituoja Lietuvos vyriausiasis administracinis teismo (*toliau – LVAT*) aiškinimus dėl viešojo administravimo subjektų pareigos laikytis įstatymo viršenybės (teisėtumo) principo, akcentuojant, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu (turi remtis įstatymu ir atitikti jo reikalavimus), viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją (*ultra vires*), pripažįstami neteisėtais (žr., pavyzdžiui, LVAT 2006 m. liepos 25 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I1-2/2006; 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I444-4/2008 ir t. t.). Viešojo administravimo subjektų veiklai būdingas formalizmo principas, nes jų veikla turi atitikti nustatytas procedūras. Tokių procedūrų nustatymas yra susijęs su teisėtumo principo įgyvendinimu, nes viešojo administravimo institucijos turi veikti taip, kaip nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose (2012 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1179/2012). Pažymėtina, kad valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis (LVAT 2013 m. gruodžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A520-2141/2013). LVAT taip pat ne kartą akcentavo, jog pagal viešojoje teisėje įtvirtintą principą viešojo administravimo subjektams viskas, kas tiesiogiai neleista įstatymo, yra uždrausta (žr., pvz., LVAT 2012 m. rugpjūčio 2013 m. gruodžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2227/2013). Savivaldybės institucijos ir kiti joms pavaldūs viešojo administravimo subjektai gali atlikti tik tokius veiksmus, kuriuos atlikti juos tiesiogiai įpareigoja ir (ar) leidžia teisės aktai; tuo atveju, kai teisės aktai numato tam tikras procedūras, Savivaldybės viešojo administravimo subjektai privalo jų laikytis, nes priešingu atveju tai būtų laikoma teisėtumo principo pažeidimu.

Pažymi, kad Skundžiamame rašte nurodytos esminės faktinės aplinkybės, t. y. kokiais institucijai pagal kompetenciją priklauso nagrinėti Rašte Administracijai išdėstytas aplinkybes, taip pat pateikė informaciją, kodėl negali pateikti Rašte Administracijai prašomų duomenų. Mano, kad Skundžiamu raštu tiesiogiai nesukūrė jokių neigiamų teisinių pasekmių pareiškėjai.

Skundas atmestinas

Byloje ginčas kilo dėl Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos 2025 m. sausio 17 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumo.

Iš į bylą pateiktų matyti, kad asociacija (*duomenys neskelbtini*) 2025 m. sausio 13 d. raštu „Dėl nuotekų valymo įrengimų (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) rajone“ kreipėsi į atsakovę, taip pat į Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliariją, Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komitetą, Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką, Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją, Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją, Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie aplinkos ministerijos (*toliau – Inspekcija*). Šiame rašte nurodė, kad 2025 m. sausio mėnesį gavo vietos gyventojų pranešimą apie galimą netvarką ir aplinkosaugos reikalavimų pažeidimus (*duomenys neskelbtini*) nuotekų valykloje, (*duomenys neskelbtini*) r. sav., (*duomenys neskelbtini*) sen., (*duomenys neskelbtini*) k., (*duomenys neskelbtini*) (*toliau – Nuotekų valykla*), valdomoje UAB „(*duomenys neskelbtini*)“. Rašte nurodoma, kad gyventojams išreiškus susirūpinimą dėl nesaugios teritorijos, neprižiūrėtos infrastruktūros ir galimai netinkamai tvarkomų nuotekų, kurios, kaip įtariama, gali patekti į aplinką, užteršti dirvožemį, gruntinius ar paviršinius vandenis, pareiškėjos atstovai nuvyko į Nuotekų valyklos teritoriją ir užfiksavo, kad Nuotekų valyklos teritorija neprižiūrima ir neatitinka pagrindinių saugumo bei aplinkosaugos reikalavimų; teritorijoje užfiksuoti atviri šuliniai, nesandarūs vamzdiniai, netinkamai įrengti avariniai išleidimo vamzdžiai ir sugriuvusi

tvora. Buvo pastebėta, kad teritorijoje nėra jokių įspėjamųjų ženklų, draudžiančių patekti Nuotekų valyklos teritoriją pašaliniais asmenims arba informuojančių apie galimus pavojus. Rašte nurodoma, kad infrastruktūros priežiūra yra nevykdoma tinkamai. Nuotekų valyklos įrenginių būklė kelia rimtą grėsmę aplinkai ir visuomenės saugumui, nes leidžia nekontroliuojamai patekti neišvalytoms ar nepilnai išvalytoms nuotekoms į aplinką. Nurodoma, kad atviri vartai.

Minėtame Rašte įvardintos teisės normos, kurios pareiškėjos vertinimu, yra pažeidžiamos: Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 15 straipsnis, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 straipsnis, Statybos techninio reglamento STR 2.07.01:2003 „Pastatų vandentiekis ir nuotekos“ 5.8 papunktis, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnis.

Minėtame Rašte taip pat nurodoma, kad pareiškėja užfiksavo, jog nuotekos iš vamzdžio patenka į šulinį, kuris yra nesandarus. Dėl šio nesandarumo nuotekos išteka į aplinką, galimai užteršdamos dirvožemį ir gruntinius vandenis. Be to, matomas papildomas atvamzdis, kuris, tikėtina, gali būti naudojamas kaip avarinis nuotekų išleidimo mechanizmas. Šis atvamzdis nėra tinkamai įrengtas, o laikinos tvirtinimo priemonės (pvz., surišimo laidai) rodo, kad jis neatitinka techninių reikalavimų ir negali užtikrinti nuotekų tvarkymo proceso saugumo. Pateikiama nuomonė, kad tokie vamzdinių montavimo sprendimai kelia abejonių. Dėl nurodytų aplinkybių suformuluoja reikalavimą - patikrinti, ar tokie sprendimai atitinka projektinius reikalavimus ir Statybos techninio reglamento nuostatas, taip pat ar jie užtikrina tinkamą nuotekų tvarkymo procesą be rizikos aplinkai, nes galimai pažeidžiami šie teisės aktai: Statybos techninis reglamentas STR 2.07.01:2003 „Pastatų vandentiekis ir nuotekos“ 5.5, 5.7., 5.8. papunkčiai; Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnis ir Lietuvos Respublikos vandenų įstatymo 27 straipsnis.

Taip pat minėtame Rašte pareiškėja nurodė, kad užfiksuota, jog nuotekos, akivaizdžiai nepilnai išvalytos ar nevalytos, persipila per nuotekų valymo įrenginių kraštus tiesiai į aplinką; nuotekų valymo sistema nėra tinkamai suprojektuota arba prižiūrima, kad užtikrintų reikiamą nuotekų tvarkymą ir apsaugą nuo aplinkos taršos. Persipilanti nuotekų masė sudaro riziką aplinkai, nes gali užteršti dirvožemį, gruntinius ir paviršinius vandenis. Tokia situacija kelia pagrįstą abejonių dėl valymo įrenginių eksploatavimo saugumo ir atitikties teisės aktų reikalavimams. Pareiškėjos nuomone yra pažeidžiamos šių teisės aktų nuostatos: Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnis, Lietuvos Respublikos vandenų įstatymo 27 straipsnis, Statybos techninio reglamento STR 2.07.01:2003 „Pastatų vandentiekis ir nuotekos“ 5.5. ir 5.7. papunkčiai. Nurodyta, kad Nuotekų valyklos teritorijoje matomas atviras šulinys, kuris užpildytas įvairiomis šiukšlėmis, statybinėmis atliekomis bei kitais neaiškios kilmės daiktais; jis nėra tinkamai uždengtas ar apsaugotas, o tai kelia grėsmę aplinkosaugai ir žmonių saugumui; šulinio viduje matoma konstrukcija atrodo sugriuvusi arba nenaudojama pagal paskirtį; šulinio aplinka atrodo apleista ir neprižiūrima, o tai rodo, kad valymo įrenginiai ar infrastruktūra nėra tinkamai eksploatuojami. Pareiškėjos nuomone yra pažeidžiamos šių teisės aktų nuostatos: Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo 15 straipsnis, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 straipsnis, Statybos techninio reglamento STR 2.07.01:2003 „Pastatų vandentiekis ir nuotekos“ 5.8 papunktis, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 15 straipsnis.

Pareiškėja Rašte suformulavo bendrus reikalavimus visiems Rašto adresatams: 1) Patikrinti ir išnagrinėti, ar visi nuotekų valyklos įrenginiai – vamzdynai, šuliniai, nuotekų surinkimo ir išleidimo sistemos – atitinka patvirtintus projektinius sprendinius ir techninius reikalavimus, įskaitant Statybos techninio reglamento STR 2.07.01:2003 „Pastatų vandentiekis ir nuotekos“ nuostatas. 2) Įvertinti valyklos pajėgumus ir veiklos apimtį, t. y. nustatyti, kiek nuotekų patenka į valyklą, kiek jų yra išvaloma ir koks yra valyklos projektinis pajėgumas. Įvertinti, ar reali veikla atitinka valyklos technines galimybes ir pajėgumų ribas, bei pateikti išsamią informaciją apie faktinius nuotekų kiekius ir jų kokybę. 3) Pateikti paskutinių 2 metų aplinkosauginių patikrinimų protokolus, jų datas ir nustatytus trūkumus. Nurodyti, kokių priemonių buvo imtasi nustatytiems pažeidimams pašalinti. 4) Pateikti paskutinių 2 metų nuotekų kokybės tyrimų rezultatus, įskaitant teršalų koncentracijas (BDS5, azotas, fosforas ir kt.), bei nurodyti, kur ir kaip šie rezultatai yra viešinami, kaip numato Aplinkos monitoringo įstatymas 12 straipsnis. 5) Nustatyti, ar (*duomenys neskelbtini*) nuotekų valykla yra teisėtai privatizuota. Jei taip, pateikti privatizacijos dokumentus, įrodančius teisėtą proceso eigą. Jei valykla nėra privatizuota, pateikti informaciją apie jos teisinį statusą, valdytoją ir atsakomybės ribas.

6) Patikrinti ir įvertinti, ar vamzdynai ir kiti nuotekų sistemos įrenginiai buvo sumontuoti laikantis projektinių sprendinių ir teisės aktų reikalavimų, bei nustatyti, ar infrastruktūra nebuvo savavališkai keista ar remontuota. 7) Pateikti paskutinių 2 metų nuotekų kiekių ataskaitas, įskaitant jų sudėtį, išvalymo apimtis (valyklos našumą bei patenkančių nuotekų kiekius) ir taršos parametrus, bei nurodyti, ar šie duomenys buvo įtraukti į valstybinę nuotekų apskaitą.

Taip pat pareiškėja prašė pateikti išsamią ataskaitą apie aplinkos apsaugos specialistų nustatytus trūkumus ir teisės aktų pažeidimus, informaciją apie investicijas, atliktas nuo (*duomenys neskelbtini*) nuotekų valyklos privatizavimo momento, įskaitant investuotų lėšų sumas, jų paskirtį ir tikslus, taip pat nurodyti per tą laikotarpį gautas pajamas.

Skundžiamu raštu Administracija pareiškėją informavo, kad atsižvelgiant į tai, kad Rašte keliami klausimai pagal kompetenciją yra skirti Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos bei Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, ir į tai, kad raštą šioms įstaigoms persiuntė nagrinėti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Administracija šio rašto pakartotinai nepersiunčia. Taip pat nurodė, kad Administracija neturi duomenų apie privačių juridinių asmenų turto įsigijimą, investuotų lėšų sumas, jų paskirtį ir tikslus ar gautas pajamas, todėl rekomendavo pareiškėjai kreiptis tiesiogiai į įmonę, valdančią valymo įrengimus, esančius (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*)

Ginčo teisiniams santykiams aktualus teisinis reglamentavimas, įtvirtintas [VAĮ](#), Taisyklėse bei Lietuvos Respublikos [teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme](#).

Nagrinėjamu atveju atsakovė yra viešojo administravimo institucija, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis). Viešojo administravimo subjektų pareiga nagrinėti asmenų skundus ir prašymus kyla iš konstitucinės nuostatos, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms ([Konstitucijos 5](#) straipsnis). Pagal [VAĮ 10](#) straipsnio 4 dalį viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Reikalavimai, taikytini administraciniam sprendimui, yra įtvirtinti VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje. Pagal šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 p.) bei administracinio sprendimo motyvai (6 p.).

Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAĮ 11 str. 1 d.). Taisyklių 45 p. nurodyta, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 str. 1 d. nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (Taisyklių 45.1 pp.); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiame klausime atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (Taisyklių 45.2 pp.); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 str. nustatyta tvarka (Taisyklių 45.3 pp.); į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1-45.3 pp., atsakoma laisva forma (Taisyklių 45.4 pp.). Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių IV skyriuje reglamentuotas prašymų ir skundų priėmimas ir nagrinėjimas. Prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją (35 p.). Kitos institucijos, gavusios persiūtą asmens prašymą ar skundą, jį nagrinėja pagal savo kompetenciją ir atsako asmeniui, pridėdamos atsakymo kopiją prašymą ar skundą persiuntusiai institucijai (36 p.).

Kaip nustatyta, pareiškėja pateikė prašymų ir klausimų paketą bendrai visoms Rašte įvardintoms institucijoms, neišskiriant, kuriam subjektui skiriamas konkretus reikalavimas.

Pareiškėja skunde Komisijai nurodo, kad Skundžiamame rašte nepateikta informacija apie tai, kokių veiksmų buvo imtasi siekiant pašalinti nuotekų valyklos trūkumus, nenurodyti faktai apie valymo įrenginių būklės įvertinimą ir atitiktį teisės aktams; nepateiktas veiksmų planas, kaip būtų sprendžiami (*duomenys neskelbtini*) nuotekų valyklos keliamų problemų klausimai. Vadinasi,

Skundžiamo sprendimo neteisėtumą pareiškėja sieja su minėtų aplinkybių neištyrimu ir atsakymo į klausimus, susijusius su šiomis aplinkybės nepateikimu.

Iš Skundžiamo sprendimo turinio matyti, kad Administracija paaiškino, kad keliamų klausimų nagrinėjimas ir dėl jų suformuluoti reikalavimų sprendimas yra priskirtas kitų viešojo administravimo subjektų (Aplinkos apsaugos departamento ir Inspekcijos) kompetencijai; nurodė, kad Raštas yra persiūstas minėtoms institucijoms.

Priežiūros įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje reglamentuota, kad šis įstatymas nustato teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros tvarką, valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos – Inspekcijos – kompetenciją, pareigas ir teises. Šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija, 2 dalyje nurodyta, kad statybos valstybinę priežiūrą apima: statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą (3 punktas); statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą (4 punktas); statybos užbaigimo procedūros organizavimą (6 punktas); asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą (9 punktas); konsultacijų ir metodinės pagalbos dėl statybos proceso teikimą ir kitus prevencinius veiksmus, kuriais siekiama mažinti pažeidimų vykdant statybą: teisės aktų analizę, informacijos apie teisės aktų taikymą vertinimą ir viešinimą, prevencinius patikrinimus (10 punktas); kitus šiame įstatyme ir kituose statybos valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus su statybos valstybine priežiūra susijusius Inspekcijos veiksmus (13 punktas). Šio įstatymo 11 straipsnio „Statybos patikrinimas“ 1 dalyje nurodyta, kad Inspekcija statybos patikrinimus atlieka: viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu (2 punktas); vykdydama teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų pavedimus (4 punktas).

Statybos ir ūkio subjektų veiklos patikrinimo tvarkos aprašo, patvirtino Inspekcijos viršininko 2023-12-20 įsakymu Nr. 1V-176, 5 punkte nurodyta, kad Inspekcijos atliekamų patikrinimų tikslas – siekiant išvengti galimos reikšmingos žalos ar realaus pavojaus grėsmės valstybei, visuomenei, kitų asmenų interesams ir aplinkai, t. y. teisės aktų saugomiems gėriams, įvertinti statybos dalyvių veiklą ir suteikti jiems metodinę pagalbą.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 21 punktu, viena iš savarankiškų savivaldybės funkcijų yra statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka, tačiau šioje administracinėje byloje pareiškėja nekelia ginčo dėl atsakovės veiksmų ar neveikimo statinių naudojimo priežiūros srityje.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-277, 9.1 – 9.3 papunkčiuose įtvirtinti šio departamento veiklos tikslai, o 10 punkto papunkčiuose – funkcijos. Būtent šio Departamento kompetencijai priskiriama kontroliuoti, ar fiziniai ir juridiniai asmenys vykdo aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą, gamintojų/importuotojų atsakomybę reglamentuojančiuose įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus (10.1.papunktis); organizuoti ir vykdyti prevencinę veiklą, kuria siekiama, kad fiziniai ir juridiniai asmenys laikytųsi įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą, reikalavimų (10.2. papunktis); kontroliuoti, ar fiziniai ir juridiniai asmenys laikosi nustatytų teršalų išmetimo ir išleidimo į aplinką bei aplinkos kokybės normų (10.5. papunktis) ir kt. Iš Rašto adresatų sąrašo matyti, kad pareiškėjai pateikė minėtą raštą ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, o Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

VAĮ 11 straipsnio 3 dalies 6 punkte nustatyta, kad asmens prašymas ar skundas gali būti nenagrinėjamas, jei prašymas ar skundas viešojo administravimo subjektui pateiktas ne pagal kompetenciją. Šio straipsnio 4 dalyje reglamentuota, kad jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiūnčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui.

Nagrinėjamu atveju, atsakovė, nustačiusi, kad esminiai Rašte išdėstyti klausimai ir reikalavimai yra priskirtini kitų viešojo administravimo subjektų kompetencijai, ir turėdama duomenų, kad Raštą Lietuvos Respublikos Vyriausybės Kanceliarija pagal kompetenciją persiuntė

nagrinėti kompetentingoms institucijoms, pagrįstai atsisakė nagrinėti Administracijos kompetencijai nepriskirtinų klausimų, taip pat, Komisijos vertinimu, įvertinant jau aptartas aplinkybes, turėjo pagrindo minėto Rašto papildomai nepersiųsti kitoms institucijoms.

Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo ir kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama (3 d.). Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ar šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų informaciją apie jų veiklą bei šių institucijų ir kitų juridinių asmenų, nurodytų Įstatymo 2 str. 1 d. 2 p. duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAI nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešoji funkcija), ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką. Įstatymas, taikomas viešąsias funkcijas atliekančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, įmonėms ir viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar viena iš dalininkių yra valstybė ar savivaldybė ir kurios finansuojamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų bei valstybės pinigų fondų, šių subjektų asociacijoms ir regionų plėtros taryboms, viešosioms įstaigoms ir kitiems Įstatyme nurodytiems subjektams (2 str. 1 d. 1, 2 p.). Duomenys – užfiksuota informacija apie institucijos ar valstybės valdomo subjekto veiklą ar jos dalis, neatsižvelgiant į jos pateikimo būdą, formą (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas) ir laikmeną, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus duomenis ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis (3 str. 3 d.).

Institucija, teikdama duomenis, vadovaujasi principais: 1) dokumentų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti *visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys dokumentai*; 2) dokumentų tikslumo – pareiškėjui teikiami dokumentai turi atitikti institucijos disponuojamus dokumentus; 3) teisėtumo – institucijos veiksmai teikiant dokumentus grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais; 4) objektyvumo – institucijos darbuotojai, teikdami dokumentus, turi būti nešališki ir objektyvūs; 5) pagalbos – pareiškėjams teikiama pagalba įgyvendinant teisę gauti dokumentus; 6) dokumentų prieinamumo – sudaromos palankios sąlygos pareiškėjams naudoti dokumentus neatsižvelgiant į jų veiklos tikslus ir teisinę formą, o prireikus nustatomos tik būtiniausios teisinės, techninės ir (arba) finansinės dokumentų teikimo pareiškėjams sąlygos; 7) abipusio naudojimo – institucija pareiškėjui pateiktus dokumentus prireikus toliau pati juos naudoja; 8) nediskriminavimo – pakartotinio naudojimo sąlygos turi būti tokios, kad būtų nediskriminuojami pareiškėjai, naudojantys dokumentus tam pačiam (komerciniam arba nekomerciniam) tikslui (6 straipsnio 1 dalis). Prašymai dėl duomenų teikimo ir jų pakartotinio naudojimo teikiami ir nagrinėjami VAI nustatyta tvarka. Nagrinėjamu atveju, pareiškėja Rašte reikalavo pateikti informaciją apie investicijas, atliktas nuo (*duomenys neskelbtini*) nuotekų valyklos privatizavimo momento, įskaitant investuotų lėšų sumas, jų paskirtį ir tikslus, taip pat nurodyti per tą laikotarpį gautas pajamas. Skundžiamame sprendime atsakovė pareiškėjai paaiškino, kad Administracija neturi duomenų apie privačių juridinių asmenų turto įsigijimą, investuotų lėšų sumas, jų paskirtį ir tikslus ar gautas pajamas, dėl prašomų duomenų patarė kreiptis į minėtą subjektą. Taigi, Komisijos vertinimu, atsakovė neturėjo faktinės galimybės pateikti duomenų, kuriais ji nedisponuoja, tačiau pateikė pakankamą informaciją, kur pareiškėjai reiktų kreiptis dėl prašomos informacijos.

Komisija taip pat pažymi, kad sprendžiant Skundžiamo sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo klausimą, nagrinėjamu atveju yra reikšminga ir tai, kad Rašte nėra konkrečiai neįvardinta, kurie reikalavimai keliami būtent Administracijai, o kurie kitiems adresatams, be to, atsakovė nėra Rašte nurodyta pirmuoju adresatu.

Vertinant Sprendimo teisėtumą, be kita ko, Komisija privalo įvertinti, ar jis atitinka privalomuosius individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, nustatytus VAI 10 straipsnyje, t. y. ar individualus administracinis aktas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų nuostatomis, ar individualiame administraciniame akte aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos, nurodyta akto apskundimo tvarka. Pagal VAI 10 straipsnio 5 dalį, administraciniame akte išdėstyto sprendimo motyvai turi būti nurodomi tokia apimtimi, kad besikreipiančiam subjektui konkrečiu individualiu atveju būtų aišku, kokia priimto sprendimo esmė, kokios faktinės aplinkybės ir teisės normos nulėmė šį sprendimą, kokius teisės aktuose numatytus

veiksmus jis turėtų atlikti, ar į kokius subjektus turėtų kreiptis, kad galėtų įgyvendinti savo teisėtus interesus. Kai administraciniame akte tai nėra nurodyta, motyvai negali būti vertinami kaip pakankami, o pats administracinis aktas teisėtas ir pagrįstas. Nagrinėjamu atveju, įvertinus Skundžiamo sprendimo turinį, Komisija daro išvadą, jog jis yra pakankamai motyvuotas ir pagrįstas. Kaip matyti, atsakovė nurodė, kodėl negali suteikti duomenų ir informacijos, taip pat pateikė pakankamą informaciją, kurios institucijos pagal kompetenciją gali nagrinėti Rašte išdėstytus reikalavimus. Skundžiamas sprendimas priimtas tinkamo subjekto, sprendime nurodyta tinkama apskundimo tvarka.

Atsižvelgiant į faktines bylos aplinkybes ir ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos 2025 m. sausio 17 d. raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra teisėtas ir pagrįstas, todėl pareiškėjos skundo argumentais negali būti panaikintas.

Likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys tiesioginės juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui iš esmės, todėl detaliau nedėstyti ir neanalizuotini. Be to, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) ir Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT) formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994-04-19 sprendimas byloje Nr. 16034/90 *V. de H. v Netherlands*, 1997-12-19 sprendimas byloje Nr. 20772/92 *H. v Finland*, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 *G. R. v Spain* ir kt.).

Vadovaudamasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos asociacijos (*duomenys neskelbtini*) skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskūsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Daiva Bereikienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Darius Saveikis